ҲАР КИМ САВОБ ИШ ҚИЛСИН, ҲАР КУН САВОБ ИШ ҚИЛСИН!

O'ZBEKISTON OQSOQOLLAR KENGASHI "MAHALLA"

MAHALLA

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «МАҲАЛЛА» жамғармасининг нашри

№ 14 (241) | 2001 йил 4 апрел, чоршанба | Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган | Сотувда эркин нархда

ТАШРИФ САМАРАЛИ КЕЧМОҚДА

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Германия Президенти саройининг юксак мартабали меҳмонлар учун китобига дастхат битди.

Фарҳод ҚУРБОНБОЕВ, Муҳаммад АМИН (ЎзА) олган сурат.

Берлин, 3 апрел. ЎзА махсус мухбири Анвар Каримов хабар қилади:

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Германия Федератив Республикасига кеча бошланган расмий ташрифи жуда самарали кечмоқда. Бугун давлатимиз раҳбари ГФР федерал ички ишлар вазири Отто Шили билан учрашди. Учрашувда мамлакатларимиз ички ишлар вазирликлари ўртасидаги ўзаро ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш тўғрисида сўз борди. Жумладан, уюшган жиноятчилик, наркотикларнинг ноқонуний савдоси, экстремизм ва халқаро террорчиликка қарши курашда ўзаро ҳамкорликни янада кенгайтириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Музокара чоғида икки давлат ички ишлар вазирликлари тизимидаги ўқув юртлари ўртасидаги ҳамкорлик, хусусан, семинарлар, амалий машғулотлар ташкил этиш тўғрисида ҳам келишиб олинди.

Президент Ислом Каримовнинг ГФР вице-канцлери, ташқи ишлар вазири Йошка Фишер билан учрашувида долзарб халқаро муаммолар, икки томонлама алоқалар, минтақавий хавфсизлик масалалари муҳокама қилинди. Томонлар ташқи сиёсат борасида бир-бирини қўллаб-қувватлашга келишиб олди.

«Бельвью» саройида давлатимиз раҳбари ГФР Федерал Президенти Йоҳаннес Рау билан музокара ўтказди. Президентлар мулоқотида икки давлат ўртасидаги сиёсий ва иқтисодий алоқаларни янада мустаҳкамлаш ҳамда ўзаро савдо-сотиқ ҳажмини ошириш борасида фикр алмашилди.

Умуман, ташрифнинг бугунги куни турли учрашув ва тадбирларга жуда бой бўлди. Ислом Каримов «Даймлер-Крайслер» компаниясининг бош қароргоҳида ГФРнинг етакчи ишбилармон ва молиявий доиралари вакиллари билан учрашди. Президентимиз Германия бизнеси вакилларига мамлакатимизда хорижий сармоядорлар учун яратилган қулай шароит тўғрисида гапириб берди.

- Биз мамлакатимиз иқтисодиётини эркинлаштириш борасида улкан ислоҳотларни амалга оширмоқдамиз, - деди, жумладан, давлатимиз раҳбари. - Бу саъй-ҳаракатлар натижасида сизнинг иқтисодиётимизга сармоя киритишингиз, Ўзбекистонда иш юритишингиз янада осонлашади, фаолиятингиз ҳукуматимиз томонидан қўллаб-қувватланади.

Ислом Каримовнинг ГФР федерал иқтисодиёт ва технология вазири Вернер Мюллер билан ўтказган учрашувида ҳам иқтисодий ҳамкорликни мустаҳкамлаш музокараларининг бош мавзуси бўлди. Хусусан, мамлакатимизга Германиянинг юқори технологияларини олиб кириш масаласи муҳокама қилинди.

Шу куни Берлинда Ўзбекистон элчихонасининг очилиш маросими бўлди. Маълумки, ГФРдаги элчихонамиз илгари Боннда жойлашган эди. Германиянинг пойтахти Берлинга кўчгач, элчихонамиз ҳам шу ерга жойлаштирилди. Элчихонанинг очилиш маросимида Германия раҳбарияти вакиллари, нуфузли немис сиёсат ва давлат арбоблари иштирок этди. Шу муносабат билан бу ерда ош дамланди. Юртимиздан маросимга таклиф этилган санъаткорлар миллий қўшиқ ва рақслар ижро этди.

Президентимизнинг Германияга ташрифи давом этмоқда.

◆ АНЖУМАН

ОЛИЙ МАЖЛИС ВА РЕПРОДУКТИВ САЛОМАТЛИК

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Оила ва аёллар муаммолари комиссияси БМТнинг Аҳолишунослик бўйича жамғармаси (ЮНФПА), ЮНЕСКО ва Республика хотин-қизлар қўмитаси билан ҳамкорликда «Соғлиқни сақлаш, репродуктив саломатлик ва гендер масалалари борасидаги ислоҳотларни сиёсий ва оммавий нуқтаи назардан қўллаб-қувватлаш» қўшма лойиҳаси доирасида «Ўзбекистонда репродуктив саломатлик борасидаги масалаларга Олий Мажлис депутатларининг эътиборини кучайтириш» мавзуида ишчи семинар ўтказди.

Бунгача бир қатор шундай семинарлар Қорақалпоғистон Республикаси, Самарқанд ва Хоразм вилоятларида бўлиб ўтган эди. Бу семинарларнинг асосий мақсади аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш борасидаги дастурларни қўллаб-қувватлашга кенг жамоатчиликни жалб этиш, оналар ва болаларнинг саломатлигини яхшилаш, соғлом оилани шакллантириш бўйича юртдошларимизнинг билимларини ошириш, бу борадаги зарур маълумот ва ахборотларни тақдим этишдир.

Бугунги семинарнинг асосий мақсади Ривожланиш ва аҳолишунослик масалалари бўйича Қоҳира конференциясининг ҳаракат дастурини қўллаб-қувватлашни таъминлашда халқаро, жамоат ташкилотлари ва республика қонунчилик органлари ўртасида яқин ҳамкорлик ўрнатишдир. Хусусан, бу хотин-қизларнинг репродуктив саломатлигини ва репродуктив ҳуқуқини муҳофаза қилиш, гендер тенглиги, репродуктив саломатлик борасидаги ёшларнинг эҳтиёжини таъминлаш ва эркакларнинг масъулиятини ошириш тўғрисидаги масалалардир.

Семинарда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси раиси Д.М.Ғуломова, Олий Мажлиснинг Оила ва аёллар муаммолари комиссияси раиси Ш.Э. Салимова ва БМТ Аҳолишунослик бўйича жамғармаси (ЮНФПА) вакили жаноб Константин Соколоффлар иштирок этишди ва сўзга чиқишди.

Ўз мухбиримиз.

◆ ДИҚҚАТ, КЎРИК-ТАНЛОВ

«КОНСТИТУЦИЯМИЗ - БАХТИМИЗ ПОЙДЕВОРИ»

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси «Маҳалла» жамғармаси, Ўзбекистон Республикаси «Тасвирий ойина» ижодий уюшмаси, Ўзбекистон Республикаси Бадиий академияси, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий маркази Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2001 йил 4 январдаги «Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил этиш тўғрисида»ги фармойишида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида «Конституциямиз - бахтимиз пойдевори» шиори остида Республика кўрик-танловини ўтказади.

Танловда ўқувчилар, талабалар, ўқитувчилар, ижодкорлар, мактаблар, педагогика ўқув юртлари, маҳаллалар йиғинлари жамоалари ва фуқаролари иштирок этишлари мумкин.

Кўрик-танлов қуйидаги йўналишларда ўтказилади:

- Ўзбекистон Республикаси Конституцияси билимдонлари аниқланади (бошланғич синфларда диктант, 5-7 синфларда баён, 8-11 синфларда иншо);

- Конституциянинг мазмун-моҳиятини ифодаловчи тасвирий, тарғибот воситалари (расмлар, плакатлар, фотосуратлар, чизмалар ва ҳ.к.) тақдим этилади.

Кўрик-танловга тақдим этилган ишлар асосан қуйидаги мавзу ва йўналишларни қамраб олиши мақсадга мувофиқдир:

а) Ўзбекистоннинг давлат рамзлари ва Она-Ватан тимсоллари;

б) Инсон ҳуқуқлари, эркинликлари ва кафолатларининг Конституциядаги ифодаси;

в) Ўзбекистоннинг давлат тизими билан боғлиқ модда ва қоидаларнинг ифодаси ва ҳ.к.

Кўрик-танлов тўрт босқичда ўтказилади.

Биринчи босқич - апрел-май ойларида мактабларда ва маҳаллаларда.

Иккинчи босқич - июн-июл ойларида туманлар (шаҳарлар) миқёсида.

Учинчи босқич - август-сентябр ойларида Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри миқёсида.

Тўртинчи Республика босқичи - декабр ойида, Конституция куни арафасида Тошкент шаҳрида бўлиб ўтади.

Кўрик-танловнинг Республика босқичи ғолиблари яъни Конституциянинг мазмун-моҳиятини ўқувчилар онгига сингдириш, уларга пухта билим бериш, тарғиб қилиш, безаш йўналишида юқори натижаларга эришган мактаб жамоасига - Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг мукофоти - замонавий IBM русумли компьютер синф-комплекти (12 млн. сўм), Конституциянинг мазмун-моҳиятини тарғиб қилишда юқори натижага эришган маҳаллага Республика «Маҳалла» жамғармасининг мукофоти - қимматбаҳо совринлари, Конституциянинг мазмун-моҳиятини энг яхши тасвирий воситалар ва ёзма иш орқали ифодалаган ғолибларга Ўзбекистон Республикаси «Тасвирий ойина» ижодий уюшмасининг қимматбаҳо совринлари, Конституциянинг мазмун-моҳиятини энг яхши расмлар ва фотосуратларда ифодалаган ғолибларга - Республика Бадиий Академиясининг қимматбаҳо совринлари, халқаро ҳуқуқ нормаларининг Республикамизда амал қилишини рисолаларда ифодалаган ғолибларга Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий марказининг қимматбаҳо совринлари топширилади.

◆ ТАШАББУС ДАВОМ ЭТАДИ

ТЎП БИЛАН МАҲАЛЛА БОЛАЛАРИ

Ўтган йили бошланган Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, Республика «Маҳалла» жамғармаси томонидан маҳалла болалари футбол мусобақасини ўтказиш ташаббуси бир сўз билан айтганда дастлабки йилиёқ ўз самарасини берди.

Аввало бу ташаббусга Ўзбекистон телерадиокомпаниясининг «Ёшлар» телеканали, Ўзбекистон Республикаси Футбол Федерацияси, Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси ҳам бажонидил қўшилдилар. Шундай қилиб, ўтган йилги мусобақаларда 14 ёшгача бўлган минглаб болаларнинг иштироки ва мусобақанинг пойтахтдаги финал ўйинларини кузатганлар бу ташаббуснинг аҳамиятини чин кўнгилдан ҳис қилдилар. Худди шу мусобақа самараси ўлароқ жойларда маҳалла спорт мажмуалари, хусусан футбол майдонларини барпо қилиш қизғин тус олди.

Мамлакатимиз аҳолиси катта қониқиш билан нишонлаш тараддудини кўраётган мустақиллигимизнинг 10 йиллиги тантана қилинадиган ушбу йилда эса аввалги йил қизиқишлари самараси ўлароқ маҳаллаларимизда бу мусобақа иштиёқи анча барвақт бошланди. Шунга кўра анъанавий тус олган «Футболимиз келажаги» кубоги баҳсларини ўтказиш учун Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси, «Ўзтелерадиокомпанияси»нинг «Ёшлар» телеканали, Футбол Федерацияси, Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси қўшма қарор қабул қилдилар. Унга кўра бу мусобақа маҳаллалар мутасаддилари, ҳамда ёшларнинг талаб ва қизиқишлари инобатта олиниб, 9-11 ёшдаги, 12-14 ёшдаги ва 15-16 ёшдаги болалар ўртасида бўлиб ўтади.

Турнир Низоми 2-саҳифада эълон қилинмоқда.

ШУ СОНИНГ

2-саҳифасида:

● Ватан маҳалладан бошланади. Шунингдек, ўзбек футболининг келажаги ҳам!

● Жасурликда айрим эркакларни ҳам доғда қолдирган аёл!

3-саҳифасида:

● Қўшиқ ва қўшиқчилар ҳақида бошқа бир қўшиқчининг айтганлари...

● Алпомиш юртининг алпомишлари бор!

● Паркентнинг Заркентида...

4-саҳифасида:

● Яхшилар гулшани: «Бу дунё имтиҳон дунё. Унинг синовларидан кимдир риё билан, кимдир ихлос билан ўтади...»

● Хорижда болакайнинг ёзган иншоси учун аввал қамадилар, энди эса кинога олишмоқчи...

◆ ШИКОЯТ ВА МУНОСАБАТ

ШИКОЯТ:

БИР МАҲАЛЛАДА ИККИ РАИС

«Мен Туримов Яқуб Самарқанд вилояти Пайариқ тумани «Халқобод» ширкатлар хўжалиги Ғаллакор маҳалла фуқаролар йиғини раиси бўлиб ишлаб келар эдим. 2000 йил 19 июлда вилоят шифохоналаридан бирида 13 кун даволаниб чиқдим. 4 августда ишга чиқишим керак эди. Ишга келсам, ўрнимда бошқа одам ўтирибди. Мен даволанишда пайтимда туман маҳаллалар ишини мувофиқлаштирувчи кенгаш раиси ўрнимга бошқа бир кишини раис қилиб тайинлабди.

Ҳурматли таҳририят ходимлари, иложи бўлса бизнинг туманга келиб, адолатли текширув ўтказиб, икки раисдан қайси биримиз ҳақиқий эканлигимизни аниқлаб берсангиз. Сизлардан ёрдам кутиб қолувчи Яқуб ТУРИМОВ».

ЖАВОБ:

РАИС БИТТА БЎЛДИ

«Mahalla» газетаси бош муҳарририга.

Сизнинг Самарқанд вилояти Пайариқ тумани ҳокими номига юборган «Халқобод» ижара хўжалиги Ғаллакор фуқаролар йиғини собиқ раиси Туримов Яқубнинг шикоят хати туман ҳокимлиги томонидан атрофлича ўрганиб чиқилди.

Фуқаро Туримов Яқуб ноқонуний ишдан бўшатилганлиги тўғрисидаги масала Самарқанд вилояти Иштихон туман судида кўриб чиқилди ва аризачининг даъвоси қаноатлантирилди.

Пайариқ туман Оқсоқоллар кенгашидан аризачи Туримов Яқубнинг мажбурий бекор юрган вақти учун 69072 сўм ва харажатлар учун 17000 сўм ҳамда маънавий зарар етказганлиги учун 50000 сўм, жами бўлиб 136.072 сўм ундирилиши тўғрисида суднинг қарори чиқарилди.

Пайариқ туман ҳокими ўринбосари Х.МАРДИЕВА.

ТАҲРИРИЯТДАН:

АММО...

Ҳай-ҳай, секинроқ айтасизми. Биз тўғриси бир томондан ҳақиқат қарор топганидан хурсанд бўлиб турган бўлсак, иккинчи томондан 136072 сўмни туман Оқсоқоллар кенгаши қаердан олиб беради деган хавотирдамиз. Бизнинг билишимизча, ҳозирча туманларда оқсоқоллар кенгаши ўз маблағига, мулкига эга бўлганича йўқ. Кенгашларни асосан «Маҳалла» жамғармаси бўлинмаси раислари бошқаришмоқда. Яна ям ким билади, балки Пайариқда кенгаш ўз маблағига эгадир.

Яна бир мулоҳаза: бизга йўлланган жавобдан сезишимизча, бу жаримани ташкилот тўлаши керак. Нега? Ахир бу ерда бир раҳбар шахснинг ўз ҳаддини (оқсоқоллар кенгашига ҳозирча сайлаб қўйилган оқсоқолни бўшатиш ҳуқуқи берилмаган), ходим касалхонада даволанаётган пайтда унинг фаолияти бўйича ечим ясалмаслиги каби ҳаммага маълум бўлган қоидани, билмаслиги ёки билиб уни писанд қилмаслиги оқибатида қонун бузилган. Демак, айбдор жамоа эмас, унинг раҳбари - бир шахс.

Ҳар ҳолда ҳақ жойида қарор топгани яхши бўпти, аммо бунинг мукаммал бўлганига нима етсин.

MAHALLA

Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00123-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148

Ҳомий: «Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Таҳририят манзили: Тошкент, Буюк Турон кўчаси,41-уй

Телефонлар:
Хатлар бўлими: 136-53-75,
масъул котиб: 136-53-75
ижодий бўлимлар — 136-53-82,
Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.

Мақола ва хабарлар мазмуни, факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар.

E-mail:mahalla@gazeta.silk.org

ХАЛҚАРО ҲАЁТ ПАНОРАМАСИ

● Москвада яшовчи чечен миллатига мансуб бизнесменлар Чеченистон халқ хўжалигини тиклаш ишларида фаол иштирок этажакларини билдиришган, деб хабар берди «Маяк» радиоси. Ишбилармонлар бу ерда қанд ва нон заводларини қуриш ишлари учун 10 млн. доллар инвестиция ажратишлари мумкинлигини айтишган. Шу иш амалга ошса 5 минг ишчи ўрни ҳам яратилган бўлади.

***

● БМТнинг ҳисобича ҳозир Россияда 300 мингга яқин киши Вич инфекцияси билан касалланган. Расмий маълумотга кўра эса 1987 йилдан бери 70 минг киши шу вирусни юқтирган. Шундан 1080 нафарини болалар ташкил этади. Рўйхатда турувчи касалларнинг 93 фоизини наркотик моддаларни томиридан қабул қилувчилар ташкил этади.

***

● Украина олий суди Киев шаҳар судининг республика бош вазирининг собиқ ўринбосари Юлия Тимошченко ҳақида чиқарган ҳукмини бекор қилди. Бу аёл мансабини суиистеъмол қилганликда ва катта миқдорда пора олганликда айбланиб шаҳар судининг қарорига мувофиқ унга мамлакатдан чиқмаслик юклатилган экан. Олий суднинг кечаги қарорига мувофиқ касалхонада уни қўриқлаб турган соқчилар пости олинди.

***

● АҚШ президенти Ж.Буш Хитойнинг Хайнан оролида шу мамлакатнинг самолёти билан тўқнашиб кетиб қўнишга мажбур бўлган Қўшма Штатларнинг Ҳарбий денгиз флотига қарашли разведкачи самолётини ва 24 экипаж аъзосини дарҳол қайтаришни талаб қилди. Аммо Хитой томони бунга ҳозирча аниқ жавобини бермади.

***

● Кеча Флорида штатида Қорабоғ масаласига бағишланган Арманистон ва Озарбайжон давлат раҳбарлари учрашуви бошланди. Иккала қўшни давлат бошлиқлари бундан аввал ўн беш маротаба учрашганлар бироқ учрашувлар сезиларли натижа бермаган. Сиёсатчиларнинг фикрича бу учрашувдан ҳам умид катта эмас. Бироқ грузиялик сиёсатчи Автандий Атанашвилига айтишига бу муаммонинг қандай ҳал этилиши бутун Кавказдаги вазиятга таъсир этиши мумкин.

***

● Қора денгиз атрофидаги олтита давлат - Россия, Туркия, Руминия, Болгария, Украина давлатлараро қўшма денгиз кучларини ташкил этишга келишиб олдилар. Стамбулда имзоланган ҳужжатга кўра бу мамлакатларнинг бирлашган кучлари биргаликда машқ ўтказиш, фавқулодда ҳолатларда қутқарув ишларини олиб борадилар.

***

● Туркия парламент делегацияси Бишкекда бўлиб Қирғизистон раҳбарлари билан савдо-сотиқ, таълим соҳасида музокаралар олиб борадилар. Туркия Қирғизистоннинг асосий кредитори ҳисобланади: Туркиянинг ёрдами билан бу мамлакатда иккита университет очилган, қирғизистонлик ёшлар Туркияда таълим олмоқдалар. Бишкек шу йил охиригача Туркиядан олган 70 млн. доллар қарзини тўлаши лозим. Туркияда бўлиб ўтган иқтисодий буҳрон туфайли у қарз тўлаш муддатини чўзмаслиги ҳақиқатта яқин кўринади.

***

● БМТнинг инсон ҳуқуқлари бўйича олий комиссари Мери Робинсон ўз ишини яна бир муддат давом эттирадиган бўлди. Бунга уни бош котиб К.Аннан кўндирди. Маълумки, М.Робинсон аввал ҳам у фаолият олиб бораётган комитетни маблағ билан таъминлаш ёмонлашгани сабабли истефо берган эди.

***

● Афғонистондаги шимол кучларининг бош қўмондони Аҳмадшоҳ Маъсуд Европа парламенти мажлисларида қатнашиш учун Страстбургда пайшанба куни очиладиган йиғилишга таклиф этилган. Бу ҳолат Ғарб давлатларининг будда ҳайкалларини яксон қилган Толибонларга нисбатан босим ўтказишга ҳаракат қилаётганликларини кўрсатади.

***

● Туркманистон президенти С.Ниёзов мамлакат энергетика вазирининг ўринбосари А.Жумақиличевни саноат корхоналарининг бирида уч ой оддий эксперт бўлиб ишлашга жўнатган. Туркманбошининг фикрича, давлатни бошқарадиган лидерлар ўз соҳасини ипидан игнасигача пухта билиши лозим эмиш.

Муносабат:

«Кенжа ўғилнинг кўз ёшлари»

2001 йил 27 февраль

ҚАРИНДОШИНГ НОРИЗО БЎЛСА...

Мақолада эътироф этилган воқеа - ўз туғишган укасига, ўз жигарбандига қилинган шафқатсизликни эшитган ҳар қандай инсон ларзага тушиши турган гап.

Бунинг устига Ғанишерни уйга киритиб қўйиш учун уч йил мобайнида суд қарорининг ижро этилмаслигини қандай изоҳлаш мумкин? Ғанишер хотини ва икки фарзанди билан ўз уйи бўлатуриб, яна қанча вақт ижарада туради? Ўн минг сўмдан кам бўлмаган ижара ҳақини Ғанишер бир ойда ишлаб топадими? Улар кийинмайдими, емайдими? Маънавий зарарни ким қоплайди? Савол...Савол! Ушбу саволларга жавоб топиш қийин.

Қуръони Каримда энг катта гуноҳлардан бири қариндош уруғлар билан алоқани узиб, меҳр-оқибат кўрсатмаган инсоннинг гуноҳидир, дейилган. Гуноҳи азимга ботманг, азиз биродарлар! Шукроналар бўлсинким, юртимиз тинч, Мустақиллик шарофати билан, Юртбошимизнинг оқилона сиёсатлари туфайли мисли кўрилмаган, ҳатто тасаввур қилиб бўлмайдиган савобли ишлар амалга оширилмоқда.

Мусо алайҳиссалом, Тур тоғида Оллоҳ билан сўзлашгани келиб, Яратгандан сўраган эканлар: «Эй, Оллоҳим, Қариндош-уруғларни ризо қилганларга нима мукофотинг бор?»

«Умрини узоқ қилиб, иқболини кенг қиламан» дебди Оллоҳ.

«Ё, Раббим, қариндош-уруғларидан алоқаларини узиб қўйган бандаларингга қандай ажримларинг бор?»- яна сўрабдилар Мусо алайҳиссалом.

«Ундайларнинг умри, ризқи кам бўлади», деган экан Яратган.

Ота-боболаримиз сахий, меҳрли, оқибатли бўлиб ўтишган, Саховатлилик, савоб амаллар қонимизда бор. Буни унутмайлик юртдошлар.

Файзулла МАМАНОВ, оқсоқол.

«Мен, Абдуллаева Мавлуда - посбонлар сардори...»

2001 йил 7 феврал.

СИЗГА ҲАВАС ҚИЛАМАН!

Посбон синглим, Мавлудахон! Сизнинг «Мен посбонлар сардориман...», деб ёзган мақолангизни ўқиб, тўғриси, ҳавасим келди. Сизга аввал ишончсизлик билдиришибди. Мен бу ишончсизликка қаршиман. Шунингдек, мақола чиққач, газетхонларимиз ҳам бу аёлнинг иши эмас деган фикрни билдиришибди. Мен бунга ҳам қўшила олмайман. Мен сизни тўлиқ қўллаб-қувватлайман. Сиз аёл киши бўлсангиз ҳам журъат этиб, эл осойишталиги, тинчлигини сақлашга бел боғлабсиз.

Аёл - ожиза дейишади. Лекин бизнинг шарқ аёллари орасида шундай аёллар борки, улар матонатда, ишчанликда баъзи бир эркакларни йўлда қолдиради.

Прокуратура, суд, ИИБ ходимлари сафида ишлаётган аёлларимиз кийган формалари жуда ярашади ва улар шунга муносиб жасорат билан ҳам масъулиятли ишда ишлайди, ҳам фарзанд тарбиялайди, ҳам рўзғор тутишади. Мавлуда, жиноятчилардан, безорилардан қўрқманг, сизга яқинлашолмайди. Аёл боши билан шу ишни бажараяптими, бунда бир гап бор деб ҳайиқишади. Одатда жиноят кўчасига кирганлар иродасиз, бардошсиз кимсалардир. Аввалambор, ким қаерда бўлмасин Оллоҳнинг айтгани бўлади. Сизнинг посбонлар сардори бўлиб қолишингизга тилакдошман. Ҳали сизларга форма бериб қолишса, формани кийиб, шиддат билан ишланг, ҳаракатингиздан ношуд эркаклар ҳайиқсин.

Сайёра АЗАМАТОВА,
Қашқадарё вилояти Ғузор тумани Шакарбулоқ қишлоқ фуқаролар йиғини раиси.

Юрт, халқнинг тинчлиги масъулияти сир эмаски, ҳаммадан кўпроқ ички ишлар ходимларининг зиммасида. Осойишта ҳаёт тарзига кўникиб, ўз маромича яшаётган маҳаллаларимиз аҳли ҳам кўпроқ мана шу юрт посбонларига ишонишади.

Сирдарё вилояти ҳудуди йўлларидан кимлар ўтмайди, дейсиз. Хўш, уларнинг ҳаммаси ҳам покиза ниятли кишилармии?

- Бунинг учун биз масъулиятлимиз, - дейди, ички ишлар ходимлари (чапдан) Азамат Йўлдошев ва Шодиёр Алиқуловлар.

Н.АЛМУРОДОВ олган сурат.

Анжуман

ННТ ТАРАҚҚИЁТИМИЗ ЙЎЛИДА

Бухоро шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси, АҚШ Халқаро Тараққиёт Агентлиги ҳамда Винрок Интернэшнл халқаро ташкилотининг Ўзбекистондаги ваколатхоналари ташаббуси билан «Бухоро, Навоий ва Сурхондарё вилоятлари ижтимоий-иқтисодий тараққиётида нодавлат нотижорат ташкилотларининг ўрни» мавзуида конференция ўтказилди.

Минтақавий анжуман ишида маҳаллий давлат органлари, хусусан, Бухоро, Навоий ва Сурхондарё вилоятлари ҳокимларининг ўринбосарлари, вилоят хотин-қизлар қўмиталари раислари, ҳар учала вилоят ҳокимликларининг солиқ, адлия, меҳнат ва бандлик, ички ишлар, халқ таълими, соғлиқни сақлаш бошқармалари ҳамда бўлимлари мутасаддилари, «Маҳалла» вилоят жамғармалари ҳамда қатор нодавлат нотижорат ташкилотлари вакиллари, шунингдек, Каунтерпарт Консорциум, Глобал-Лойиҳа каби бир қанча халқаро ташкилотлар мутахассислари қатнашдилар.

- Қўмитамиз ташкилотчилигида бундай конференциялар ўтган ойда Фарғона ва ундан илгарироқ Самарқанд шаҳарларида ўтказилган эди, - деди Олий Мажлис Қўмитаси котиби Ғ.Мирзаев. - Келгусида мамлакатимизнинг бошқа худудларида ҳам худди шундай анъанавий анжуманлар ўтказилиши мўлжаллаяпмиз. Бундай тадбирларга бугунги кунда катта эҳтиёж борлиги, бу тадбирларнинг муҳим амалий аҳамиятга молик эканлиги ана шу анжуманлар иши чоғидаёқ эътироф этилаётганлиги диққатга сазовордир. Хусусан, жойларда ўтказаётган сўровларимиз шуни кўрсатаяптики, ҳар гал анжуман қатнашчиларининг қарийб 60 фоизи давлат органлари ва нодавлат ташкилотлар ўртасидаги ижтимоий ҳамкорлик алоқаларини ривожлантиришда давра столлари атрофидаги ана шундай учрашувлар муҳим аҳамияти касб этишини таъкидламоқдалар.

Анжуман иши давомида «Ўзбекистон Республикасида нодавлат нотижорат ташкилотлари тараққиётининг қонунчилик асослари», «АҚШ нодавлат нотижорат ташкилотларининг мамлакат тараққиёти ва жамиятни демократлаштиришдаги ўрни», «Нодавлат нотижорат ташкилотларининг солиққа тортилиши», «Хотин-қизлар нодавлат нотижорат ташкилотларининг Бухоро, Навоий ва Сурхондарё вилоятлари ижтимоий-иқтисодий тараққиётидаги ўрни» каби мавзуларда маърузалар тингланди.

Конференция очиқ мулоқат ва қизғин баҳс-мунозаралар руҳида ўтди.

Азамат ТОИРОВ.

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 10 йиллиги олдидан маҳалла ўсмирлари ўртасида футбол бўйича анъанавий

«Футболимиз келажаги»

кубогини ўтказиш тўғрисидаги

НИЗОМ

Маҳалла ўсмирлари ўртасида футбол бўйича анъанавий «Футболимиз келажаги» кубоги Ўзбекистон Оқсоқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси, Ўзбекистон Республикаси Футбол Федерацияси, Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси ҳамда «Ўзтелерадиокомпанияси»нинг «Ёшлар» телеканали «Давр» информацион дастури раҳбарлигида ташкил этилади ва ўтказилади.

МАҚСАД ВА ВАЗИФАЛАР

- Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 10 йиллигини тантанали кутиб олиш;

- Ўзбекистонда футболни янада оммавийлаштириш ва маҳаллаларда ривожлантириш;

- футболни аҳоли ўртасида ва жойларда кенг тарғибот қилиш;

- ёш болалар ва ўсмирлар ўртасида иқтидорли футболчиларни танлаб олиш;

- «Футболимиз келажаги» кубоги соҳибларини 9-11 ёшдаги; 12-14 ёшдаги ва 15-16 ёшдаги маҳалла ўсмирлар жамоалари ўртасида аниқлаш;

ЖАМОАЛАРНИ ТАШКИЛ ҚИЛИШ

«Футболимиз келажаги» турнири маҳалла ўсмирлари ичидаги 9-11 ёшдаги, 12-14 ёшдаги ҳамда 15-16 ёшдаги болалардан ташкил топган жамоалар ўртасида ўтказилади.

Маҳаллада ташкил этиладиган уч хил ёш тоифадаги футбол жамоалари ҳар тоифа бўйича битта, иккита ёки ундан ортиқ бўлиши мумкин (ҳар кўча, кўп қаватли уй, ҳовли, бўлимларда ўз жамоаларини тузишлари мумкин).

Маҳаллада икки ёки ундан ортиқ бир хил ёш тоифасидаги жамоалар ташкил этилган ҳолда мазкур жамоалар ўзаро беллашадилар ва натижаларга кўра маҳалланинг ушбу тоифадаги битта жамоаси турнирнинг маҳаллалараро беллашувида қатнашади.

МУСОБАҚАНИ ТАШКИЛ ҚИЛИШ

Мусобақаларнинг биринчи босқичи маҳалла оқсоқоллари ва жамоатчи спорт йўриқчиси ёки мураббий раҳбарлигида ўтказилади.

Мусобақанинг иккинчи босқичи туман Оқсоқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жамғармалари, туман Жисмоний тарбия ва спорт қўмиталари, Футбол Федерацияси вакиллари раҳбарлигида ўтказилади.

Учинчи босқич ҚҚР, вилоятлар ва Тошкент шаҳрининг Оқсоқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жамғармалари, Жисмоний тарбия ва спорт қўмиталари, Футбол Федерациялари раҳбарлигида ўтказилади.

Якунловчи, тўртинчи босқич Республика «Маҳалла» жамғармаси, Республика Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, Ўзбекистон Футбол Федерацияси, «Ўзтелерадиокомпания»нинг «Ёшлар» телеканали «Давр» ахборот дастури раҳбарлигида уюштирилади ҳамда уларнинг назорати остида ўтказилади.

МУСОБАҚАНИ ЎТКАЗИШ ВАҚТИ ВА ЖОЙИ

Барча тоифадаги мусобақаларда босқичма-босқич усули қўлланилади ва у тўрт босқичда тасдиқланган график асосида ўтказилади;

9-11 ЁШДАГИ БОЛАЛАР ЎРТАСИДА

I босқич - 30 апрелгача маҳаллаларда ўтказилади.

II босқич - 30 майгача туманларда ўтказилади.

III босқич - 15 июнгача Тошкент шаҳри, вилоятлар ва ҚҚР бўйича финал босқичи ўтказилади.

IV босқич - 1-5 август кунлари 4 гуруҳга бўлинган ҳолда Республика мусобақалари гуруҳ ўйинлари ўтказилади.

Тўртта гуруҳ ғолиблари август ойида ФАРҒОНА вилояти Фарғона шаҳрида бўладиган финал мусобақаларига чиқадилар.

12-14 ЁШДАГИ БОЛАЛАР ЎРТАСИДА

I босқич - 30 апрелгача маҳаллаларда ўтказилади.

II босқич - 20 июнгача туманларда ўтказилади.

III босқич -20 июлгача Тошкент шаҳри, вилоятлар ва ҚҚР бўйича финал боқичи ўтказилади.

IV босқич - 16-19 август кунлари 4 гуруҳга бўлинган ҳолда Республика мусобақалари гуруҳ ўйинлари ўтказилади.

Тўртта гуруҳ ғолиблари август ойида ТОШКЕНТ шаҳрида бўладиган финал мусобақаларига чиқадилар.

15-16 ЁШДАГИ БОЛАЛАР ЎРТАСИДА

I босқич - 15 апрелгача маҳаллаларда ўтказилади.

II босқич - 10 майгача туманларда ўтказилади.

III босқич - 10 июнгача Тошкент шаҳри, вилоятлар ва ҚҚР бўйича финал босқичи ўтказилади.

IV босқич - 20-24 июл кунлари 4 гуруҳга бўлинган ҳолда Республика мусобақалари гуруҳ ўйинлари ўтказилади.

Тўртта гуруҳ ғолиблари август ойида САМАРҚАНД вилояти Самарқанд шаҳрида бўладиган финал мусобақаларига чиқадилар.

МУСОБАҚАДА ҚАТНАШИШ ВА ЎТКАЗИШ ШАРТЛАРИ

Мусобақада тегишли ёш тоифасидаги барча маҳалла футбол жамоалари қатнашиши мумкин.

Мусобақанинг барча босқичларида қатнашиш учун тиббий кўрикдан ўтган, Низомнинг талабларига тўғри келган ўсмирларга рухсат берилади.

I ва II босқич ўйинлари жойлардаги мавжуд (катта ва кичик) футбол майдонларининг имкониятларига мувофиқ ўтказилади. III ва IV босқич ўйинлари талабларга жавоб берадиган майдонларда ўтказилади. Ўйинчилар сони асосий таркибда 11 кишини ташкил этиши шарт. Ўйинларнинг давомийлиги 9-11 ёшдаги учун 25 минутли, 12-14 ёшдагилар учун 30 минутли, 15-16 ёшдагилар учун 35 минутли 2 таймдан иборат. Қўшимча вақт бўлса, 10 минутдан 2 тайм ўйналади.

Мусобақани ўтказишда унинг тўртинчи босқичигача айланма усули қўлланилади. Агарда қатнашувчи жамоаларнинг сони кўпайиб кетса, у ҳолда жамоалар гуруҳларга бўлиниб ўйнайдилар. Шундан кейин ғолиб жамоалар биринчи ўрин учун ўзаро куч синашадилар.

IV босқичда қатнашувчи жамоалар ҚҚР, вилоятлар ва Тошкент шаҳар «Маҳалла» жамғармалари томонидан Спорт қўмиталари, Футбол Федерацияси билан ҳамкорликда жамланади.

Мусобақада БУСМ, спорт ва футбол интернатлари, футбол клубларининг тайёрлов гуруҳлар жамоалари қатнашиши тақиқланади, лекин маҳаллада истиқомат қилувчи шундай ўсмирлардан 3 кишигача жамоа таркибига киритишга рухсат берилади.

ҚҚР, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ғолиблари ўртасидаги финал босқичида делегациялар таркиби 17 нафар кишидан иборат бўлади. Шундан 15 нафари ўйинчилар, 1 нафари мураббий ва 1 нафари делегация раҳбари.

ҲАКАМЛИК

Мусобақада ҳакамлик Ўзбекистон Футбол Федерацияси умумий раҳбарлигида жойлардаги футбол Федерациялари томонидан амалга оширилади.

ЖАМОА РАҲБАРЛАРИ, ФУТБОЛЧИЛАР ВА ҲАКАМЛАР МАЖБУРИЯТИ

Раҳбариятлар ва футболчилар ушбу амалдаги Низомнинг барча талабларини бажаришлари, юксак тартиб-интизом, ташкилотчилик, рақиблар, ҳакамлар ва томошабинларга ҳурмат намуналарини кўрсатишлари шарт. Жамоа раҳбарлари ўз ўйинчиларининг майдонда ҳамда ундан ташқарида бўлган вақтларидаги хатти-ҳаракатларига жавобгардирлар.

ТАРТИБ-ИНТИЗОМ ЧОРАЛАРИ ВА НОРОЗИЛИК БИЛДИРИШ ТАРТИБИ

Мусобақа давомидаги ҳар бир босқичда 2 марта огоҳлантирилган ўйинчи кейинги учрашувда майдонга туширилмайди. Майдондан четлатилган ўйинчи эса кейинги учрашувда ўйнамайди ва унинг қолган учрашувларда иштирок этиш-этмаслиги ҳакамлар кенгаши томонидан кўриб чиқилади.

Ҳар бир босқичдаги огоҳлантиришлар навбатдаги босқич арафасида бекор қилинади.

Барча келиб чиқадиган муаммоларни Ҳакамлар Кенгаши ва Бош ҳакам ҳал қилиш ҳуқуқига эгадир.

Агар жамоалар вакиллари норозилик билдиришмоқчи бўлишса, у ҳолда 24 соат ичида муаммо ҳал қилиниши шарт. Кўрсатилган вақтдан сўнг норозилик қабул қилинмайди. Норозилик билдираётган жамоа вакили ўйин тугагандан сўнг қайдноманинг «Норозилик» бандига ёзиши зарур.

ҒОЛИБЛАРНИ АНИҚЛАШ

9-11 ёшдаги, 12-14 ёшдаги ва 15-16 ёшдаги маҳалла ўсмирлари ўртасида «Футболимиз келажаги» Кубогининг I,II,III,IV босқич мусобақаларида энг кўп очколар жамғарган жамоа ғолиб деб топилади.

Ғалаба учун - 3 очко, дуранг учун - 1 очко, мағлубият учун -0 очко берилади.

Гуруҳдаги икки ёки ундан ортиқ жамоалар очколар тенг бўлиб қолса, ўринлар УФФ футбол бўйича мусобақаларни ўтказиш Низомидаги талабларга кўра аниқланади.

Финал босқичи ўринларини аниқловчи ўзаро учрашувларда асосий вақтда дуранг натижа қайд этилса 10 дақиқадан иборат 2 тайм қўшимча вақт белгиланади. Шунда ҳам ғолиб аниқланмаса, 11 метрлик белгидан 5 тадан пенальти тўпи тепилади. Бу сафар ҳам дуранг натижа қайд этилса пенальти тепиш биринчи хатогача давом эттирилади.

МУСОБАҚАНИ ЎТКАЗИШ БИЛАН БОҒЛИҚ САРФ-ХАРАЖАТЛАР

Мусобақани ўтказиш билан боғлиқ сарф-харажатлар (ҳакамлик, хизмат кўрсатувчи ходимлар, ижара ва ҳоказолар) Республика «Маҳалла» жамғармаси, Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси ва Футбол федерациясининг ҳамда «Ўзтелерадиокомпанияси»нинг «Ёшлар» телеканалининг тенг улуш асосида тузилган ва улар томонидан тасдиқланган сметага биноан амалга оширилади. Сафар билан боғлиқ бўлган барча харажатлар сафарга жўнатувчи ташкилот зиммасига юкланади.

ҲУЖЖАТЛАРНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ ТАРТИБИ

Иштирок варақасига 1 нафар делегация раҳбари, 1 нафар мураббий ва 15 футболчи киритилади.

Иштирок этишга дахлдор ҳужжатлар расмийлаштирилаётганда қуйидагилар тақдим этилади:

- иштирок қоғозлари 3 нусхада (Исми, шарифи, отасининг исми, туғилган йили, туғилганлик тўғрисида гувоҳнома, ўқиш жойи, спорт разряди, унвони, уй манзили);

- 18 х 24 русумли жамоа расми;

- иштирокчининг сурати бўлган иштирок варақаси ва қўшимча варақача ҚҚР, вилоятлар ва Тошкент шаҳри спорт қўмитаси, маҳалла оқсоқоли, тиббиёт ходими томонидан тасдиқланган бўлиши шарт;

- ҳужжатларни расмийлаштириш I-III босқичларда мусобақа бошланишидан 2 кун олдин ўтказилиши лозим. IV босқичда эса мусобақага келадиган кунида мандат комиссияси билан ўтказилади.

Ўйинчининг футболкасида жамоа рамзи, орқа томонидан эса тартиб рақами (1 дан 15 гача) бўлиши лозим ва футболчи ушбу рақам остида ўйин қайдномасига ёзилади. Ушбу ўйинчи мусобақа охиригача бошқа рақам остида ўйинга қўйилмайди. Бир ўйинда 4 ўйинчи алмаштиришга рухсат берилади.

Мусобақаларнинг Республика биринчи босқичида жамоалар гуруҳларга (4 гуруҳ) бўлинадилар ва улар айланма тизимига кўра қуръа ташлаш йўли билан ўйнайдилар ва ғолиб жамоа финал босқичига йўлланма олади.

9-11 ёшдагилар гуруҳ ўйинлари 1-5 августда қуйидаги манзилда бўлиб ўтади:

а) Қорақалпоғистон Республикаси Нукус шаҳрида:

ҚҚР, Навоий, Хоразм, Бухоро вилоятлари гуруҳи.

б) Самарқанд вилояти, Самарқанд шаҳрида:

Самарқанд, Қашқадарё. Сурхондарё вилоятлари гуруҳи.

в) Жиззах вилояти, Жиззах шаҳрида:

Тошкент шаҳри, Тошкент, Жиззах, Сирдарё вилоятлар гуруҳи.

г) Наманган вилояти, Наманган шаҳрида:

Наманган, Фарғона, Андижон вилоятлари гуруҳи.

12-14 ёшдагилар гуруҳ ўйинлари 16-19 августда қуйидаги манзилларда бўлиб ўтади:

а) Хоразм вилояти, Урганч шаҳрида:

ҚҚР, Навоий, Хоразм, Бухоро вилоятлари гуруҳи.

б) Самарқанд вилояти, Самарқанд шаҳрида:

Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё вилоятлари гуруҳи.

в) Тошкент вилояти. Тошкент шаҳрида:

Тошкент, Жиззах, Сирдарё вилоятлар гуруҳи.

г) Андижон вилояти, Андижон шаҳрида:

Наманган, Фарғона, Андижон вилоятлар гуруҳи.

15-16 ёшдаги гуруҳ ўйинлари 20-24 июнда қуйидаги манзилларда бўлиб ўтади:

а) Бухоро вилояти Бухоро шаҳрида:

ҚҚР, Навоий, Хоразм, Бухоро вилоятлари гуруҳи.

б) Қашқадарё вилояти Қарши шаҳрида:

Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё вилоятлари гуруҳи.

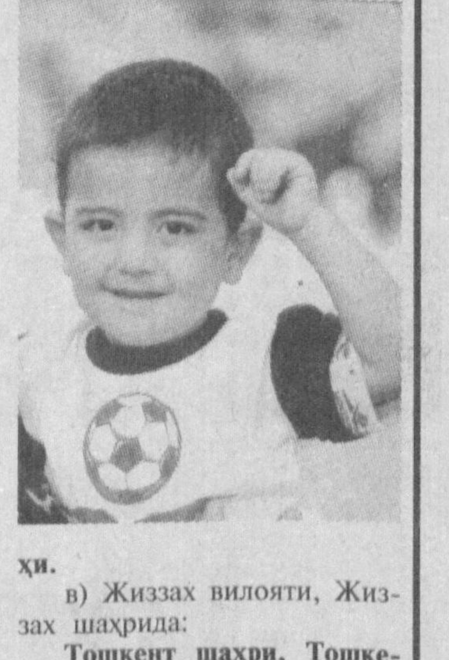

в) Жиззах вилояти, Жиззах шаҳрида:

Тошкент шаҳри, Тошкент, Жиззах, Сирдарё вилоятлар гуруҳи.

г) Фарғона вилояти, Фарғона шаҳри:

Наманган, Фарғона, Андижон вилоятлар гуруҳи.

Барча тоифада тўртта гуруҳ ўйин ғолиблари қуръа ташлаш йўли билан иккига бўлиниб майдонга тушадилар. Бу ўйинларда иккинчи ўринни олган жамоалар 3-4-ўрин учун беллашадилар.

Мусобақанинг финал босқичида мазкур гуруҳларда биринчи ўринни эгаллаган жамоалар «Футболимиз келажаги» кўчма кубогини қўлга киритиш учун ўзаро куч синашиш учун майдонга чиқадилар.

Жамоаларнинг мусобақага келмай қолиш ҳолатларида қарорни ҳакамлар ҳайъати қабул қилади.

Финал босқичида фақатгина юмшоқ спорт пойафзалидан (кроссовка, кеда, тапочки ва ҳоказо) фойдаланилади. Бутсида ўйнашга рухсат берилмайди. Оёқ кийимсиз майдонга чиқиш мумкин эмас.

МУКОФАТЛАШ ВА ИМТИЁЗЛАР

«Футболимиз келажаги» Кубогининг ҳар уч тоифасидан Республика ғолиби Ташкилий қўмитанинг кўчма кубоги билан тақдирланади. 2-3-4-ўрин соҳиблари тегишли Фахрий ёрлиқ ва совғалар билан мукофотланадилар.

Биринчи ўрин учун финал босқичи ўйинида қатнашган жамоа таркибидаги иқтидорли ёш ўсмирлар имтиёзли равишда спорт мактабларига ва тайёрлаш мактабига тўғридан-тўғри қабул қилинадилар.

«ЯХШИ НИЯТ» ЯХШИДА

Жаннатмакон юртимизга барча фасллар ҳам бирдек ярашади, халқимизнинг барча байрамлари ҳам бирдек тароватли. Лекин фасллар ичида баҳорнинг, байрамлар орасида Наврўз айёмининг тароватi, тантаналари ўзгача. Самарқанднинг Сиёб туманидаги 25-ўрта мактаб педагог жамоаси ва ўқувчилари, уларнинг ота-оналари бу йилги Наврўз байрамини жуда қизғин нишонладилар. Умуман, мактаб жамоаси учун бу йил омадли келди. «Яхши ният» телеўйинида мактаб жамоаси омади кулиб боқиб, 300000 сўмлик ютуқ соҳиби бўлишганди. Наврўз - янги йилнинг, янги куннинг бошланиши экан, бу билим маскани учун у жуда хайрли бошланди.

Ибодулло ФОЗИЛОВ.

НАВРЎЗ ТАНТАНАЛАРИ ДАВОМ ЭТМОКДА

САЙЁҲЛАРГА СУМАЛАК ЁҚДИ!

Пойтахтнинг Собир Раҳимов туманидаги Чустий номли маҳалла тумандагина эмас, шаҳар миқёсида ҳам намунали ҳисобланади.

Шу боис «Эшпўлат ота» қаҳвахонасида нишонланган Наврўз байрами тантаналари ҳам катта шодиёнага айланди. Тадбирга қўшни маҳаллалар, турли ташкилотлардан, ҳатто чет эллик меҳмонлар - Америка ва Япониядан келган сайёҳлар ҳам иштирок этди.

Халқаро «Наврўз» хайрия жамғармаси раиси Дадахон Ёқубов, Ўзбекистон халқ шоири Жуманиёз Жабборов, Собир Раҳимов тумани ҳокимининг ўринбосари, «Маҳалла» жамғармаси туман бўлинмаси раиси Зайниддин Муҳиддинов, хорижлик ватандошимиз - авлодлари айни шу маҳаллада яшаган Расул Қориевлар байрам қатнашчиларини баҳор ва янгиланиш, байрами билан табрикладилар.

Ўзбекистон ва Тожикистон халқ артисти Жўрабек Набиев, хушовоз хонанда Бекмурод Жўраев, «Наврўз» жамғармаси қошидаги «Муҳаммад гармон» ансамбли ижросидаги дилрабо қўшиқлар байрамга янада файз бағишлади. Кеча давомида маҳаллада ўтказилган «Энг илғор уй» танлови ғолибларига мукофотлар топширилди. Тадбир иштирокчилари шунингдек, Ўзбекистон халқ рассоми - академик Алишер Мирзаев, истеъдодли мусаввир, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси Ҳикмат Жалилов асарлари ҳамда маҳалла ҳудудидаги 298-мактаб ёш ижодкорларининг кўргазмалари билан ҳам танишдилар.

Бахтиёр МАНСУРОВ.

ҚАДРИНГНИ БИЛДИК, НАВРЎЗ!

Юртимизда Наврўз айёмини нишонламаган хонадон, маҳалла топилмаса керак. Наврўз айёмини ҳар бир юртдошимиз олий неъматлардан бири деб қабул қилмоқда.

Пойтахти азимнинг Ҳамза туманидаги деярли барча маҳаллаларда ҳам Наврўз байрами муносабати билан ўтказилган файзли тадбирларнинг шоҳиди бўлдик. Янгиобод, Донишманд, Тарновбоши ва Маърифат маҳаллаларининг аҳил фуқаролари байрам баҳонасида бир-бирларига меҳр-оқибат намуналари кўрсатдилар. Дошқозонларда қайнаган сумалаклару, дамланган паловлар, тўкин дастурхонлар юртимиздаги тўкинчиликнинг исботи, одамларнинг байрамона кайфияти мустақил юрт фуқароларининг замонага шукронаси намунаси эди.

— Юртдошларимиз Наврўз айёмини интизорлик билан кутишади. Ҳаммамиз ҳам бу қадимий байрамнинг қадрини йилдан-йилга чуқуррок англамоқдамиз, шунинг учун байрамларимизнинг йилдан-йилга шукуҳи, файзи ортиб бормоқда, - дейди Ҳамза тумани маънавият ва маърифат маркази раҳбари Бахтиёр Хўжаев.

Муяссар ҚУРБОНОВА.

Самарқанд шаҳри Сиёб туманидаги «Аёл ва саломатлик» марказининг очилганига ҳали кўп бўлган эмас. Марказга Юсуф Харрот маҳалласи хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси раиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тиббиёт ходими, тиббиёт фанлари номзоди Раъно Салохутдинова, суратда ўртада, етакчилик қилади. У уюшма олдида турган муҳим вазифаларни адо этишда аввало аёлларнинг ўзига таянади.

Мустақил юрт қишлоқлари

ПАРКЕНТНИНГ ЗАРКЕНТИДА БЎЛГАНМИСИЗ?

Бўлган бўлсангиз, унинг саховатли кишиларини билганмисиз?

Тошкент вилоятининг Паркент туманида жойлашган ажойиб гўша, Заҳириддин Муҳаммад Бобур Тошкентдан қайтишда қўниб ўтган жой Заркент қишлоғида бўлганимизда, шу қишлоқдаги 15-ўрта мактаб директори Садриддин Минҳожиддинов бизни мактабдаги таълим-тарбия ишлари билан таништирди. Мактабда 965 нафар ўқувчи таълим олар экан. Маълум бўлишича, яқингача мактабда дарсликлар етишмас экан...

Заркент ширкатлар уюшмасига 40 йилдан зиёд раислик қилиб келаётган серғайрат инсон, «Дўстлик ордени» соҳиби Тожибой ота Ризаев бу муаммодан бохабар бўлгач, дарсликлар сотиб олишга ширкатлар уюшмаси фондидан 100.000 сўм маблағ ажратибди. Мактабдаги дарсликлар танқислиги муаммоси шу тариқа ижобий ҳал этилибди. Бундан ташқари Тожибой ота Ризаев бир неча йилдан буён Наврўз ва Мустақиллик байрамлари арафасида қишлоқда жойлашган 14-15-ва 42-мактабларнинг ўқитувчиларини гўшт, буғдой, ун ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан сийлар эканлар. Ўқитувчиларнинг чорва моллари учун ем-хашак таъминоти ҳам Тожибой отанинг кўмагида ҳал бўлади.

Нафақат Заркентнинг, балки умуман Еттикентнинг энг гўзал масканини - «Қуш қўнмас авлиё» номи билан машҳур бўлган зиёратгоҳ гўшаси бор. Бу муқаддас жой ўзининг шифобахш булоқ суви билан ҳаммани ўзига жалб этиб келган. Бу ердаги оромгоҳ ходими Акбар ота Рўзматовнинг айтишича, бу маскан истиқлол йилларида ўзининг ҳақиқий қадрини топиб, муқаддас қадамжога айланган. Зиёратчилар жонлик сўйиб, гўштини қишлоқда жойлашган касалхоналар, болалар боғчаси ва кам таъминланган оилаларга навбатма-навбат тарқатаётганликларини эшитиб, Акбар отанинг фаолиятларида мусулмонликнинг тўртинчи рукни - кам таъмин этилган мўмин-мусулмонларга эҳсон тарқатиш қанчалик ижобат топаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Бугунги кунда Заркент қишлоғи хонадонлари тўлалигича табиий газ билан таъминланган, 200 дан зиёд хонадон телефонлаштирилган. Ўтган йилдан бошлаб олмониялик мутахассислар билан ҳамкорликда қишлоқнинг «Қуш қўнмас авлиё» булоғидан олинадиган шифобахш сув - «Заркент суви»ни қадоқлаш ишлари йўлга қўйилди. Эндиликда зиёратга келганлар нафақат муқаддас қадамжони зиёрат этишлари, балки унинг шифобахш сувидан баҳраманд бўлишлари ҳам мумкин.

Турғун ҳожи ТОШПЎЛАТОВ.

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ

АЛПОМИШ ЮРТИДА АЛПОМИШЛАР ЎСМОҚДА!

Дўмбирамнинг сасидан,
Алпомишлар уйғонди.
Рустами Авазхон,
Кунтуғмишлар уйғонди.
Бешикдаги чақалоқ,
Мудроқ қушлар уйғонди,
Уйғонди-ей орзулар,
Чала тушлар уйғонди...

Наврўз айёми арафаси эди. Бойсуннинг муҳташам маданият саройи туман аҳли билан лиқ тўла. Саҳнада Ўзбекистон халқ бахшиси Шоберди Болтаев. Унинг қўлида аждодлар сози - дўмбра. Машҳур халқ бахшисининг бармоқлари унинг устида моҳирона йўрғалайди. Шоберди бахши унга сел бўлиб, достон куйлаяпти.

Қалб тўридан отилиб чиқаётган ҳар бир ҳароратга тўла, ширали сўз шинавандаларини гўё сеҳрлаб қўйгандек. Атрофда сукунат. Чурқ этган товуш ҳам эшитилмайди. Шоберди бахши Бойсун шалолаларидек жўшиб, дарёлардек тошиб бугунги хуррам замондан куйлайди. Мустақиллик бермадими, бу неъматни! Мустабид тузум даврида топталган, таҳқирланган, камситилган қадриятларимизнинг қайта қаддини ростлаши, чирой очиши мустақиллик берган имконият эмасми? Ўтган ўн йил ичида мамлакатимизда неча асрларга татигулик ишлар амалга оширилганини ким ҳам инкор этади?

Бойсуннинг этагида, Оби маҳалласини кесиб ўтган Шароф Рашидов кўчасига киравершидаги чорраҳада бир қўлида қалқон, иккинчи қўлида лочин тутган Алпомиш шамол билан беллашадиган учқур Бойчиборига минганча Кетмончопти тоғларига, юртининг бугунги жамолига маҳлиё бўлгандек ўтли нигоҳ қадаб турибди. Ёдгорликни Шўрчилик ҳайкалтарош Суюн Раҳимов яратган. Ҳайкал ёнидан этакка қараб эллик қадам ташласангиз Алпомиш ўйингоҳига юзма-юз келасиз. Ўйингоҳ беш минг ўринли. Шаҳарликлар ўз кучлари билан қуришди уни. Бошқа замонавий ўйингоҳлардан қолишадиган жойи йўқ. Ҳар қандай спорт мусобақасини ўтказса бўлади. Кўнгил очар тадбирлар, халқ сайиллари, Наврўз тантаналари, спорт мусобақалари ана шу Алпомиш ўйингоҳида ўтказилаяпти. Бундан ташқари, Бойсун ўзининг футбол жамоасига эга. У вилоят биринчилигида тўп суради, пешқадам жамоалардан бири. Мамлакатимизнинг машҳур полвонлари - биринчи жаҳон чемпиони Т.Муҳаммадиев, Осиё чемпиони Абдулло Тангриев ва бошқалар кураш мусобақаларига шу ўйингоҳда тайёргарлик кўришади.

Ўйингоҳ билан ёнма-ён теннис корти ҳам ўрин олган. Бу ер ҳамиша ёшлар билан гавжум. Теннисга ихлос қўйган ўғил-қизлар бўш вақтларини шу ерда кўнгилли ўтказаяптилар, спортнинг теннис тури бўйича ўз маҳоратларини ошириб боряптилар.

Ўйингоҳнинг қибла томонида, Бойсунсойнинг шундоққина ўнг соҳилидан Алпомиш бошланади. Боғ йигирма беш гектар. Бу ерга ўн мингдан ортиқ манзарали кўчат ўтқазилди. Ўн икки минг тупга яқин терак ўстирилаяпти. Тумандаги ширкат хўжаликлари бешта фаввора қуриб беришди. Маҳалла фуқаролар йиғинлари боғдаги бетон йўлакларни қуришни зиммасига олишди.

Яна бир гап. Алпомиш боғи ичида тарихий музей ҳам ташкил қилинаяпти. Музей беш бўлимдан иборат бўлади. Ундан Бойсуннинг ўтмиши, халқ амалий санъати намуналари, Алпомиш тарихи ва унга оид адабиётлар, турли хил экспонатлар ўрин олади.

- Оллоҳ изн берса - дейди биз билан суҳбатда Олий Мажлис депутати, туман ҳокими Тўрақул Ҳамроев, Истиқлол ғалабасининг 10 йиллик тантаналарини ана шу Алпомиш номи билан аталаётган боғда, ўйингоҳда, теннис кортида ўтказамиз. Унгача Газа маҳалласида Барчинойнинг ҳайкали қад ростлайди. Ёдгорлик ўрнатиладиган жойга пойдевор қўйиляпти.

Ҳа, Мустақиллик йилларида Бойсунда амалга оширилган улкан ишлар, бекиёс ўзгаришлар орасида Оби, Мирқазақўз, Қорабўйин маҳаллалар ҳудудлари туташган ерда барпо этилган Алпомиш мажмуаси алоҳида аҳамиятга молик. Бу - туман аҳлининг аждодларга бўлган чексиз ҳурматининг рамзи, албатта.

Омон ШУКУРОВ, «Mahalla» мухбири.

«Mahalla»миз меҳмони

«...АЙТГАНЛАРИН ЁЛҒОНИ ЙЎҚ..!»

**** Яссавийни куйлаш ботирлик учун эмас эди...***
**** Шеър ёзса, шоир ёзсин-да!***
**** Қўшиқчининг фарзанди қўшиқчи бўлавермайди.***

Жамиятимиздаги ҳар бир соҳа фаолиятига баҳо бериладиган бўлса, истиқлолгача ва истиқлолдан кейинги аҳволни бир-бирига қиёслаш нуқтаи-назаридан ёндошамиз. Аслида истиқлол берган эркинлик, имкониятлар ҳар бир одамнинг тақдирида катта ижобий ўзгаришларга сабаб бўлдики, бугун бемалол атрофимиздаги ҳар кимнинг ҳаётини истиқлолгача қандай эди, истиқлолдан кейин қандай бўлди, деган нисбат асосида баҳолаш мумкин. Хонанда, халқаро Аҳмад Яссавий мукофоти совриндори Бахтиёр Холхўжаев билан суҳбатимиз ҳам қўшиқчининг санъатдаги тақдирида истиқлолнинг ўрни хусусида кечди.

- Сиз шўролар тузуми даврида яшаб туриб ҳам Яссавий шеърларини куйга солиб халқ орасида айтиб юрган қўшиқчисиз. Бунинг учун бошингизни силаб қўйишмас эди...

- Тўғри, у пайтлар Яссавийни телевидение ёки радио орқали куйлагани қўймасдилар. Лекин халқ орасида бошқа қўшиқларим қатори Яссавийдан, Машрабдан куйлаганим рост. Мен бу ишни мафкурага, тузумга қарши чиқиш, бошқалардан ўзимни «ботир» қилиб кўрсатиш учун қилмаганман. Кўнглимда шу қўшиқларга мойиллик сезардим. Ўйлашимча, мен туғилиб ўсган ерлар, у ерда яшаб ўтган буюк зотлар руҳи менга туртки берган бўлса керак. Фориш туманидаги Параша қишлоғи - менинг Ватан ичра ватаним. Айтишларича, Мавлоно бобо деган азизу авлиё одам туяда кетатуриб, бир жойга борганларида ҳассаларини ерга оҳиста теккизиб ўтганлар. Кейинчалик айнан шу жой ободу фаровон бўлиб, одамлари аҳил яшайдиган масканга айланган. Мен Яссавий шеърларини қўшиққа солаётганимда «Бу қўшиқни қаерда айтаман, кимлар эшитади» деган саволга йўлиқмаганман. Борди-ю, қўшиқларни мухлислар қизғин қаршиламаган тақдирда ҳам, мен барибир уларни куйлаган бўлардим. Ўзим учун, руҳиятимдаги кайфиятга, талабга бўйсунган ҳолда, қалбим ташналигини қондириш учун куйлаган бўлардим..

- Халқаро миқёсда таъсис этилган Аҳмад Яссавий мукофотини олишингизда ҳам боболар руҳи мададкор бўлгандир балки?

- Шак-шубҳасиз. Аслида мен учун Яссавийдек улуғ аждодимизнинг

Яссавийнинг айтганларин
ёлғони йўқ,
Ўз-ўзига бир насиҳат
қилғони йўқ,
Насиҳатин халққа айтиб
кетди, дўстлар! -

деган сўзларини баралла айтишга имкон берган даврнинг келганлиги, мафкуравий ҳурликка етишганимизнинг ўзи катта мукофот эди. Китоб туманининг олис бир қишлоқдаги концертдан кейин бироз муддат ўтгач, концерт ташкилотчиларидан бири менга қўнғироқ қилиб, концертдан кейин одамларимиз Яссавий китобларини ахтариб қолишди. Сиз уларга Яссавийни танитиб кетдингиз, деганди. Шунинг ўзи ҳам энг олий мукофотлардан бири мен учун.

- Қўшиқчилик санъатимиз турли йўналишларда ривожланмоқда. Қўшиқ қайси йўналишга доир бўлишидан қатъий назар уч ижодкор: шоир, бастакор ва ижрочининг маҳорати маҳсули бўлсагина мукаммал ҳисобланади. Аммо кўпчилик қўшиқчиларимиз ижодида бир ҳолни кузатиш мумкин: куйланаётган қўшиқнинг матнини ҳам, мусиқасини ҳам ўзи ёзган ва ўзи ижро этади. Афсуски, айнан шу тарзда яратилган қўшиқларнинг савияси бироз пастроқдек туюлади, кишига.

- Бу ҳолат кўпроқ ёш эстрада қўшиқчиларимизга хос. Ҳаммамиз ҳам ёшлигимизда ғайрат-шижоатли, ҳар соҳада бошқалардан мустақил бўлишга интилганмиз. Лекин инсон айнан бир соҳада мутлоқ иқтидор эгаси бўлиши мумкин: ёки мусиқа, ёки шеърият, ёки ижрочи сифатида. Бизга устозларимиз қўшиқ бамисоли уч кўнгилнинг меҳр булоғидан сув ичган ниҳол, дея уқтирганлар. Менимча, айрим ёш қўшиқчиларимизнинг бу тарздаги интилишлари уларнинг ўта мукаммал иқтидор соҳиби эканликларидан эмас, афсуски, ўзлари танлаган ишга беписандлик билан ёндошишлари, оддий

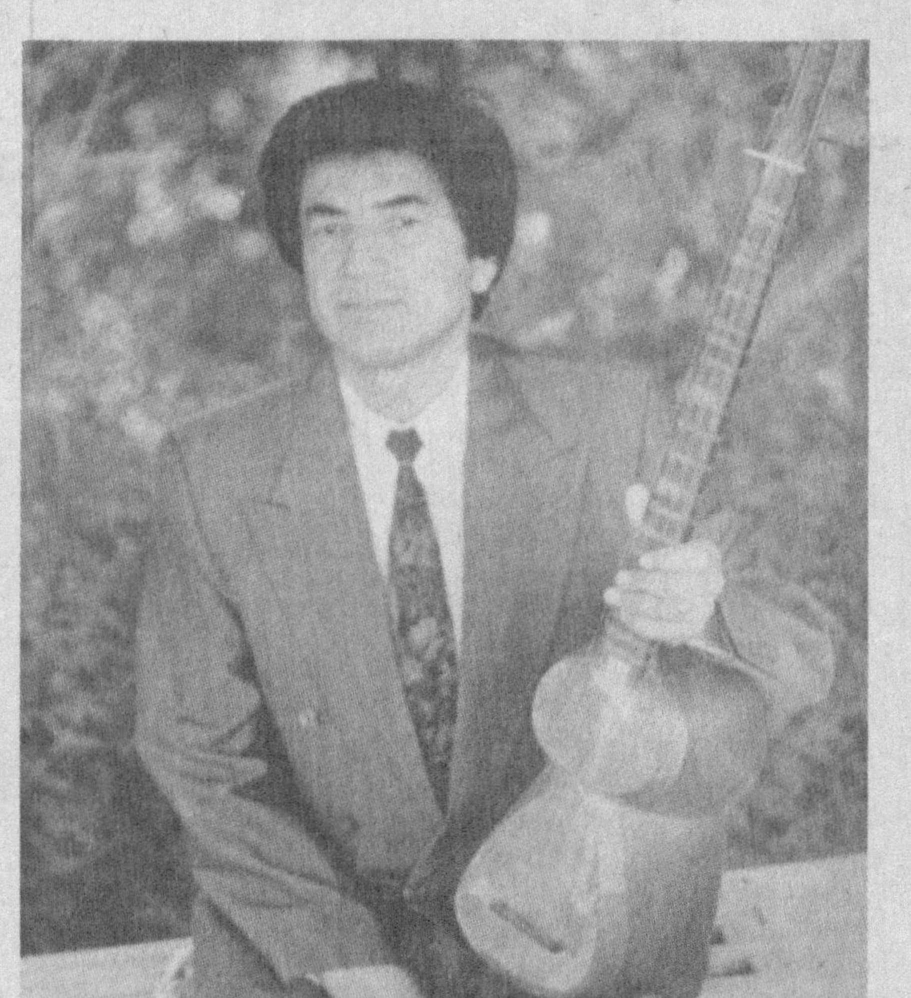

дангасаликнинг оқибати. Чунки, шоир ва бастакор билан ишлашга уларнинг вақти ёки тоқати, баъзан эса даражаси етишмайди, шунинг учун йўл-йўлакай мусиқани ҳам, матнни ҳам ўзлари «ижод» қилиб, ижро этаверишади. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, ҳақиқий санъаткор учун бу ўткинчи ҳолат.

Ўғлим Санжарнинг ҳам қўшиқчилик санъатига қизиқиши катта. Ҳунармандчиликда «ота касб» деган ибора бор, бу иборани санъаткорга нисбатан қўллаб бўлмайди. Отаси қўшиқчи бўлгани учун фарзанди ҳам қўшиқчи бўлиб кетавермайди. Яхши қўшиқчи бўлиш учун аввало худо берган иқтидор ва машаққатли меҳнат керак.

Бир нарса кишини овутади: халқимиз дидли, фаросатли санъатсевар. Демак, бундай ҳолатлар ўткинчи, ҳақиқий санъат, санъаткорнинг қадри ҳамиша баланд бўлади.

Мавлуда ҚОСИМОВА суҳбатлашди.

Наманган вилояти

СОЛИҚЧИ ВА СОЛИҚ ТЎЛОВЧИ МУНОСАБАТИ

Бугунги кунда деярли ҳар бир қишлоқ, маҳалла фуқаролар йиғинларида солиқ тизими вакиллари - ҳудуд Давлат солиқ инспекторлари бор. Улар ўзларига бириктирилган ҳудуддаги маҳаллий солиқ ва тўловларни муддатида бюджетга ундириш учун масъул ҳисобланадилар.

Белгиланган режа кўрсаткичларни бажаришга эса фақат аниқ ҳисоб-китоб юритиш, тарғибот-ташвиқот ишларини кучайтириш орқалигина эришиш мумкинки, маҳалланинг паст-баландини яхши билган фаоллар бу борада солиқчиларга энг яқин ёрдамчига айланадилар. Шу боис ҳам биз маҳалла фуқаролар йиғинлари билан ҳамкорликни тобора кучайтириб боряпмиз. Бугунги кунда ҳар бир маҳалла фуқаролар йиғинларида участка Давлат солиқ инспектори учун алоҳида хона ажратилган. Бу хоналар энг зарур воситалар билан жиҳозланиб, керакли ташвиқот қўлланмалари билан таъминланган.

Шу ўринда масаланинг яна бир томонига алоҳида тўхталиб ўтмоқчи эдим. Бу ҳам бўлса солиқчи ва солиқ тўловчи ўртасидаги муносабатлар ҳақида. Солиқ тўловларини амалга ошириш жараёни - бу инсонлар ўртасидаги муносабатдир. Шунинг учун солиқчи ва солиқ тўловчи муносабати ўзаро ҳурмат, хизмат ва фуқаролик маъсулияти доирасида амалга ошиши, ҳар икки томон ҳам солиқ маданиятига амал қилиши керак. Бунинг учун солиқ тўловчилар солиқ тўлаш борасида ўзларининг ҳуқуқлари, бурчлари, масъулияти каби масалалар хусусида тўла тасаввурга эга бўлишлари лозим. Шундагина ўзлари тўлаётган солиқларни нима учун ишлатилаётганлигини англаб етадилар. Солиқ тўловчи ўзи тўлаши лозим бўлган солиқлар ҳақида қанчалик кўпроқ маълумотга эга, солиқ маданиятидан хабардор бўлса, солиқ тизимининг ишлаш механизми шунчалик енгил кўчади. Чунки солиқ идоралари солиқ тўловчиларнинг ҳуқуқий саводхон, солиқ маданиятидан бохабар бўлишларидан манфаатдордир.

Шу нарсага эътиборни қаратиш лозимки, солиқ тўловчи давлатга ўз пулларини шунчаки бериб қўймайди. У солиқларни тўлаш билан эркинликни сотиб олади. Бу жуда катта ютуқ. Чунки, солиқ тўласанг, эркин юрасан. Шуни ёдда тутиш керакки, солиқларнинг тўланиши фуқаронинг давлат билан иқтисодий муносабатлари соҳасидаги ягона бурчи. Солиқ интизомига, солиқ маданиятига амал қилган ҳар бир фуқаро, солиқ тизими ходими ана шу бурчини шараф билан адалаган бўладилар. Солиқ маданияти бор жойда эса, албатта, қонунга итоаттўйлик бўлади, бурч бажарилади.

Ўтган йиллар тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, фуқаро тўлов хабарномасини қанчалик тез олса ва солиқлар ҳақида қанчалик кўп билса, ўз бурчини шунчалик тез бажаради. Фурсатдан фойдаланиб маҳалла фаолларидан, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари раҳбарларидан бир нарсани илтимос қилмоқчи эдим. Ўз ҳудудингизда солиқ ва бошқа тўловларнинг вақтида, аниқ ҳисобланиши, тўлов хабарномаларининг эгаларига муддатида етказилиши, кенг омма ўртасида солиқ сиёсати тарғиботини кучайтириш учун солиқ тизими ходимларига ёрдамингизни аяманг. Зеро, шу азиз Ватан равнақи, тараққиёти учун ҳисса қўшиш ҳар биримизнинг эзгу ва муқаддас бурчимиздир.

Ахрориддин КАРИМОВ, Наманган вилояти Давлат солиқ бошқармаси бошлиғи.

Яхшилар гулшани

Фозил қори Ёсин ўғли СОБИРОВ

РИЁ ЭМАС, ИХЛОС КЕРАК

Кўпинча инсон, икки дунё саодати йўлида қилаётган диёнатли ишларидан, иймон-эътиқодидан келаётган савобларни тушунмайди, англаб шукронасини қилмайди. Чунки уни қўл билан ушлаб, кўз билан кўриб бўлмайдида, бинобарин унга қилаётган савобли ишлари шундай сувга оқиб кетаётгандек туюлади. Аслидачи, ундай эмас, уларнинг ажри ҳамиша инсонга фойда келтириб туради. Инсон қилаётган савобли ишларининг, ибодатининг нақадар улуғлигини, зарур ва кераклигини бу дунёда ҳам, охиратда ҳам кўради. Кўпроқ у дунёда билинади.

Маълумингиз, бу дунё - имтиҳон, синов дунёси. Тирик эканмиз, ҳар турли синовлардан ўтасиз. Бу синовлардан ўзингиз сезмаган ҳолда, баҳраманд бўлиб турасиз. Айтайлик, сиқилиб, бир нарсадан хунобингиз чиқиб, қийналиб турганингизда намоз вақти бўлиб қолади. Ҳаммасини йиғиштириб ибодатга отланасиз. Ибодат умиди сизни ташвишлардан, мушкул ўйлардан сал бўлса ҳам озод қилади. Ўн беш-йигирма дақиқа давомида кўнглингиз таскин топиб, руҳингиз кўтарилади, табиатингиз рўшноликка юз тутади, дунё ташвишлари ечимини топишга эришасиз. Оллоҳ билан роз айтиб, Ислом нуридан баҳраманд бўласиз. Юртбошимиз таъкидлаганларидек, Оллоҳ қалбимизда, юрагимизда. Оллоҳ инсонга жон томиридан ҳам яқин. Оллоҳни узоқлардан, қаламжолардан қидириб юришнинг ҳожати йўқ. Кимки, иймон-эътиқодли, диёнатли, ахлоқ-одобли, ҳалол, пок, чин инсон бўлса, у бирдай Оллоҳ назаридадир. Оллоҳни ҳамма жойда, ҳар қандай шароитда, муҳитда рози қилса бўлади. Оллоҳни эслаб, тоат-ибодат қилиб, савобли ишларни канда қилмасдан юрсангиз - Оллоҳ ҳамиша сиз биландир. Дунёнинг бир чеккасида, ёлғиз истиқомат қилиб, азон айтиб, ибодатда собит бўлсангиз ҳам Оллоҳ сиз биландир. Бинобарин, ҳамма ер, ҳамма инсон Оллоҳникидир. Фақат, бир ибодат тарзида буюрилганки, имкони бўлса Ҳажга, муқаддас жойларга боринг деб. Боролмасангиз, яна Оллоҳ мени чақирмабди, мен лойиқ эмас эканманда, деб тушкунликка тушиб, ўкиниб юрманг сира. Билингки, Оллоҳ қаерда бўлсангиз ҳам тоат-ибодатингизнинг ажрини кўрсатади, эзгу ниятларингизга етказади. Энг муҳими, тинчлик, тани-соғлик бўлсин, Оллоҳ имонни мустаҳкам қилсин.

Илми йўқ, илми чала кишилар суҳбатидан маъни чиқмайди. Илмига амал қилган олимлар даврасида кўпроқ бўлинг. Улар ҳамма нарсани чуқур тушунадилар, Қуръондан, Ҳадисдан, ҳаётдан олинган манбаларга таяниб тўғри йўлни кўрсатадилар, яхши маслаҳат берадилар. Илми йўқ, билимсизлар, ўзларича бирон-бир манбага асосланмаган, тўғрими-нотўғрими мақсадни кўзлаб, шундай қилсак, шуни амалга оширсак яхши бўлади, деб юзаки, ўткинчи фикрларни илгари сурадилар.

Демоқчиманки, йўл-йўриқ, маслаҳатлар манбалардан келиб чиқилиб, холис айтиладиган бўлса қулоқ солиш, амал қилиш лозим.

Пайғамбаримиз (САВ) айтадилар, илм ўрганинг, илм ўргатинг, вафо билан, тавозе, одоб, иймон билан. Ҳийла-найранг қилиб илм ўрганманг. Ўрганаётган илмингизга меҳр қўйинг, ўргатаётган устозингизга ҳурматда бўлинг.

Ҳазрати Али (р.а) айтган эканлар, кимки менга бир ҳарфни ўргатган бўлса, мен унинг қулига айланиб қолдим, деб. Бир ҳарф ўргатгани ҳаққини адо қилиш ҳам осонмас, қийин.

Илмли саҳобалардан Ибни Собит бир жанозани ўқиб бердилар. Шунда ибни Аббос, ўзлари олим бўлсалар-да, у кишининг илми учун жанозадан кейин отга минаман деганларида, жиловини ушлаб турди. Шунда Ибни Собит айтдиларки, сиз пайғамбарлар авлодисиз, Пайғамбаримиз амакиларининг ўғлисиз, нега менинг отимни ушлаб турибсиз, мен ўзим чиқавераман.

Ибни Аббос жавоб қилдиларки, бизга олимларни ҳурмат қилишни Расулуллоҳ (САВ) буюрганлар.

Шунда Ибни Собит ибни Аббоснинг қўлини ўпдилар:

- Бизга пайғамбар авлодининг қўлини ўпиш буюрилган, дедилар. Икки олим томонидан бир-бирига бўлган иззат-ҳурмат, мусулмон фарзандларининг хулқи-одоби тимсолидир.

Бир хил одамлар нолиб қолишади, ҳеч ишим юришмаяпти, деб. Ўзини суриштирсангиз эрталабдан кечгача одамларнинг ғийбатини қилиб, ўтиради. Шу аҳволда, сенга Худо қарасинми.

Ҳар бир илмлиман деганнинг ёнида ўтираверма, дейди Пайғамбаримиз (САВ). Илми бор олимнинг фазилати бешта нарсада билинади. Шундай олимнинг харидори бўлинг, суҳбатини эшитинг.

Биринчиси, Худони аниқ қилиб, яхшилаб танитиб қўяди. Оллоҳни танишнинг ўзи бетакрор гўзал илм. Бу қалблар шифоси. Оллоҳни билиш, Оллоҳни зикрини қилиш бу гўзал нарса. Инсонда бу нарса бўлмай туриб, Исломдан сўз очиш керакмас. Чунки, Оллоҳни танимаганга ким қўйибди, Исломдану, бошқа арконлардан гапиришга.

Иккинчиси, риёмас, ихлосга қайтаради.

Одам риё ишни кўп қилади: яъни қилган ишини биров кўрса, биров билса, дейди. Аслида ихлос билан қилиш керак.

Мунофиқ кимса, одамлар олдида ибодатни узун қилиб, одамлар йўқ жойда ё қилади, ё қилмайди. Одамлар олдида ўзини саҳий саховатли қилиб кўрсатиб, бирон жойда ҳеч кимга раҳм-шафқат қилмайди. Бу ишлар, албатта ихлосдан эмас. Ҳақиқий олим, ўз илми билан риё амални ихлосга айлантиради. Ҳар бир ишни, тадбирни риёмас ихлос билан қилишни айтади, тақволик бўлишга тарғиб этади.

Тўртинчиси, хулқини тузаттиради, одобли қилади. Саволни ҳам қўполдан қўпол қилмай, гўзал қилиб бериб, эшитиш тинглашлар ҳам ихлос билан, одоб билан бўлишликка ўргатади. Одобни тушунтиради.

Бешинчиси, такаббурликдан, манманликдан қайтаради. Ҳаётда кўп нарсани йўққа чиқариб қўядиган нарса ман-манлик, такаббурлик бўлади. Одамлар, бир илмга етишганда, ё бир тоат-ибодатда юрганда, тоат-ибодатда бўлмаганнинг устидан кулиб, ўшани жеркиб, масхара қилиб, ўзидаги илм йўлини, ҳидоят йўлини йўққа чиқариб қўйиши ҳам мумкин. Яратган сизга ҳидоят берипти, Оллоҳни танибсиз, ўзига беадад шукур қилинг, бошқаларни ҳам дуо қилингки, Оллоҳ уни ҳам қулфи-дилини очсин. Оллоҳ унга ҳидоят берсин.

Парвардигори олам, тўғри йўлдан адашмасдан боришлигимиз,кўп масала-масойилларни етук олимларимиздан сўраб билишни, дилларимиздаги баъзи бир гина-гидр, шак-шубҳаларни йўқ қилишни насиб айласин. Оллоҳга астойдил муҳаббат пайдо этишда олимларимизнинг суҳбатини кўпроқ тинглашимиз, уларни ҳурмат қилишимиз жоиздир.

Ҳалқ ичидан тадқиқот

Абдулқодир ХАЙИТМЕТОВ

«БИЗ – ТУРДИ ФАРОҒИЙ АВЛОДИМИЗ!..»

— дейди оқсоқол Норбой Бекнозов

Шоир Турди Фароғий ҳақидаги маълумотлар бизгача жуда кам етиб келган. Улар асосан унинг бор йўғи - 19 та шеърига асосланган холос. Яқинда пойтахтимиздаги Академиклар маҳалласи оқсоқоли, Тошкент Давлат юридик институти кафедра мудири, профессор Норбой Бекнозов билан бўлиб ўтган суҳбатда эътиборли маълумотларга дуч келгандек бўлдим.

Профессор Норбой Бекнозов иқтисодчи олим бўлиб, асли Жиззахдан. У 1934 йил шу вилоятнинг Работ деган қишлоғида туғилган.

Норбой ака фахр билан, қатъий қилиб: - «Биз - Турди Фароғий авлодимиз!» дейди. Унинг гапларига қараганда, ўзбек мумтоз адабиётининг ёрқин намоёндаларидан бири бўлмиш Турди Фароғий (XVII-аср) унинг катта бобоси бўлган. Турди ҳам ўша Жиззахдаги Работ қишлоғида таваллуд топган бўлиб, ўзбекларнинг Юз уруғидан бўлган. Буни шоирнинг ўзи ҳам инкор этмайди. Туркий мухаммасларидан бирида.

«Хуш замонлар Юз қазони бошида сархуш эдим...»-деб ёзгани бежиз эмас.

Ҳамсуҳбатимнинг айтишича, бўлажак шоирнинг отасининг қўли анча калта бўлган. Шу туфайли ўғли Бухорога бориб таҳсил олмоқчи бўлганида ўзи миниб юрган, улоқ чопган отини сотиб, шунинг эвазига боласини ўқитган.

Турди ёшлигидан шеърлар ёза бошлаган. Қалами жуда ўткир бўлган. Мадрасадаги ўқишини тугаллагач, Бухоро хони Абдулазизхон (1645-1680 йилларда хонлик қилган) уни ўз саройига хизматга таклиф этган. Бу хизмат 1680 йилгача яъни Абдулазизхон тахтдан туширилгунга қадар давом этган. Шоир бу ердаги мансабида неча йил тургани аниқ маълум эмас. Ҳозирги авлодлари уни Абдулазизхон даргоҳида йирик лашкарбошилардан бири бўлса керак-деб тахмин қиладилар.

Шу билан бирга уларнинг фикрларига қараганда, у гап-сўзлари ўткир одам бўлган. Маълум бир муддат эса у Бухоро амирлигига тегишли Ҳисор худудида ҳоким бўлиб турган. Бошқа бир ривоятга кўра, Турди Работдан уйланиб, бола-чақа қилган. Амалдор бўлиб турган вақтларида эса унинг Бухорода ҳам хотини бўлган.

Турдининг Работдаги хотинидан Оллоҳёр Сўфи, Бердиёр ва Турмуҳаммад исмли фарзандлари бўлиб, Норбой аканинг ота-боболари ўша Оллоҳёр Сўфидан тарқалганлар. Норбой аканинг отасининг исми Бекноз, бобосининг исми Умар бўлган. Бекноз -»Бекниёз» сўзининг ўзгарган шакли экан. 1680 йили ҳокимият Субҳонқулихонга ўтгач, аввалги ҳукмдорга яқин кишилар, шу жумладан Турди ҳам саройдан четлатилган. Жиззахга яқин - ўз қишлоғи Работда яшай бошлаган. Турдининг авлодлари бир оғиздан Субҳонқулихон ва унинг порахўр, талончи амалдорлари ҳақида машҳур ҳажвий мухаммасини шоир шу ерда ёзганини айтадилар. Бу мухаммасга уни кўчирган котиблар: «Субҳонқулихон асрида хон, унинг қуллари ва амирларининг бидъатлари ва золимлиги; Байлоқ Қушбегининг иноқ бўлиши; Турдининг уларни ҳажв қилиб, туркий мухаммас ёзгани;»-деб сарлавҳа қўйганлар. (Бу сарлавҳа матни асли форсча. - А.Ҳ.).

Турди катта жасорат билан ёзилган ушбу мухаммасини махсус чопар орқали шахсан Субҳонқулихоннинг ўзига юборган. Субҳонқулихон бу ҳажвиядан дарғазаб бўлган ва шоирни қўлга тушириб, қаттиқ жазолашга ҳаракат қилган. Унга қарам бўлган Жиззах ҳокими ҳам Турдига нисбатан нодўстона муносабатда бўлган. Бу ҳокимга мутеълик вақтида унинг аҳволи қандай бўлганини шу пайтда (қирқ ёшга кирганда!) ёзган мухаммасидан англашимиз қийин эмас:

Вой, юз минг вой, юз
бўлдум ғарибй қирққа;
Ҳокими Диззах мутеъи,
пайрави журқундиман.

Шундан кейин шоир ҳаётида сарсон-саргардонлик йиллари бошланади. У Субҳонқулихон таъқибидан қочиб Хўжандга кетади ва бир қанча вақт Оқбўтабий ҳузурида яшайди. Кейинчалик у ерда ҳам тура олмай, Фарғона водийси томон боради. Авлодлари Турдининг Фарғонада ҳам уйланган бўлиши эҳтимоли бор, дейишади. Аммо Турдининг туғилган ва вафот этган йиллари тўғрисида ҳеч қандай маълумот йўқ.

Бу гапларнинг аксарини Норбой ака отасидан, отаси эса Қоравой исмли тоғасидан эшитган. У киши Турди ҳақида билганларини, эшитганларини XX аср бошларида тўпламга киритган ва бирон нарса ёзиш ниятида бўлган. Бироқ ўтмишдаги амалдорлар ҳақида шўролар даврида бир нарса ёзиб, кўпчиликка маъқул қилиш қийин бўлган. Мақсад юзага чиқмаган.

Умуман, бу оғзаки маълумотларда шоир ҳақидаги тарихий ҳақиқат излари йўқ эмас. Маълумки, Турди шеърлари тўпламини биринчи марта А.Мажидий топиб, 1924 йили «Зарафшон» газетасида эълон қилган. Профессор А.Фитрат унинг тўғрисида илк бор илмий мақола ёзган. Ҳ.Ёқубов шоир ҳаёти ва ижоди ҳақида 1948 йили номзодлик диссертациясини ёқлаган. Профессор Н.Бекнозов берган маълумотлар билан бу олимларнинг ёзганлари ўртасида бир қанча нуқталарда яқинлик бор.

А.Мажидий кашф этган Турди шеърлари тўплами Қатағон йилларида йўқолиб кетган, ундан профессор А.Фитрат кўчирган қўлёзма нусхагина мавжуд эди. Мен 1959 йили тасодиф билан ўша қўлёзманинг асл нусхасини топиб, шоир шеърларини 1971 йили янгидан нашрдан чиқардим. Бироқ мен Турди юртдошлари ва авлодларидаги бу оғзаки маълумотлардан шу пайтгача бехабар эдим.

Норбой Бекнозовнинг ўз ота-боболари ҳақида айтган гаплари менга мароқ бағишлади. Мен уларни газета орқали кенг жамоатчиликка олиб чиқишга журъат этдим. Лекин бу маълумотларда, менинг назаримда, нималардир етишмаётгандай. Хусусан, XVII аср билан XVIII аср орасига оид маълумотлар бутунлай тушиб қолмоқда. Н.Бекнозов ўз ҳикояларида отаси ва бобосидан нарига ўта олмаётгандек кўринади менга. Бундай жиддий узилишларнинг албатта, маълум сабаблари бўлиши керак. Замонлар ўтиши билан авлодлар хотирасидан кўпгина нарсалар унутилган бўлиши табиий.

Унинг ўзи, айрим дўстлари айтгандек, катта бобоси сингари бир сўзли, айтганини қиладиган одам. Оташқалб шоирнинг қуйидаги сатрлари эса биз учун ҳеч қачон ўз тароватини йўқотмаяжак:

Бирни қипчоқу хитою бирни юз,
найман деманг;
Қирқу юз минг сон бўлуб,
бир хон ойинлик қилинг.
Бир яқодин бош чиқариб,
барча бир тўнга кириб,
Бир ўнгурлик, бир тиризлик,
бир яқо-енглик қилинг.

Сиз нима дейсиз?

ҲАЁ ПАРДАСИ КЎТАРИЛГАЧ...

Ўзбек рақс санъатини жаҳонга танитган Тамарахоним, Мукаррама Турғунбоева каби халқимизнинг машҳур рақкосаларини ким билмайди дейсиз.

Аммо миллий урф-одатларимиз ўз қадрини топаётган бир пайтда эгнига эътиборни тортувчи кийимларни кийиб, тўй-ҳашамларда «беминнат хизмат» қилаётган сайёр рақкосаларимиз ҳақида ачиниб гапириш мумкин. Айниқса эндигина 17-18 баҳорни қаршилаётган айрим ёш қизларимизнинг рақс тушишни биламан деб файзли оқшомларда кўрсатаётган «ҳунарлари» эл нафратини қўзғаётгани ҳеч кимга сир эмас. Бу даврада ўтирган қарияларимиз юзини ерга қаратаётганликларини сайёр рақкосаларимиз хаёлларига ҳам келтирмасалар керак.

Нилуфар ЎРИНОВА,
Бухоро.

ҲИКМАТ

Агар мулкинг бўлса
Миср, ё Рум, ёки Чин,
Ё ҳукмингда бутун
Ер юзин тутгин.
Охир бу бойликдан
олар ҳиссанг, бил,
Ўн газ кафан ила
икки газ замин.

Умар ХАЙЁМ.

БОШ ҚОТИР!

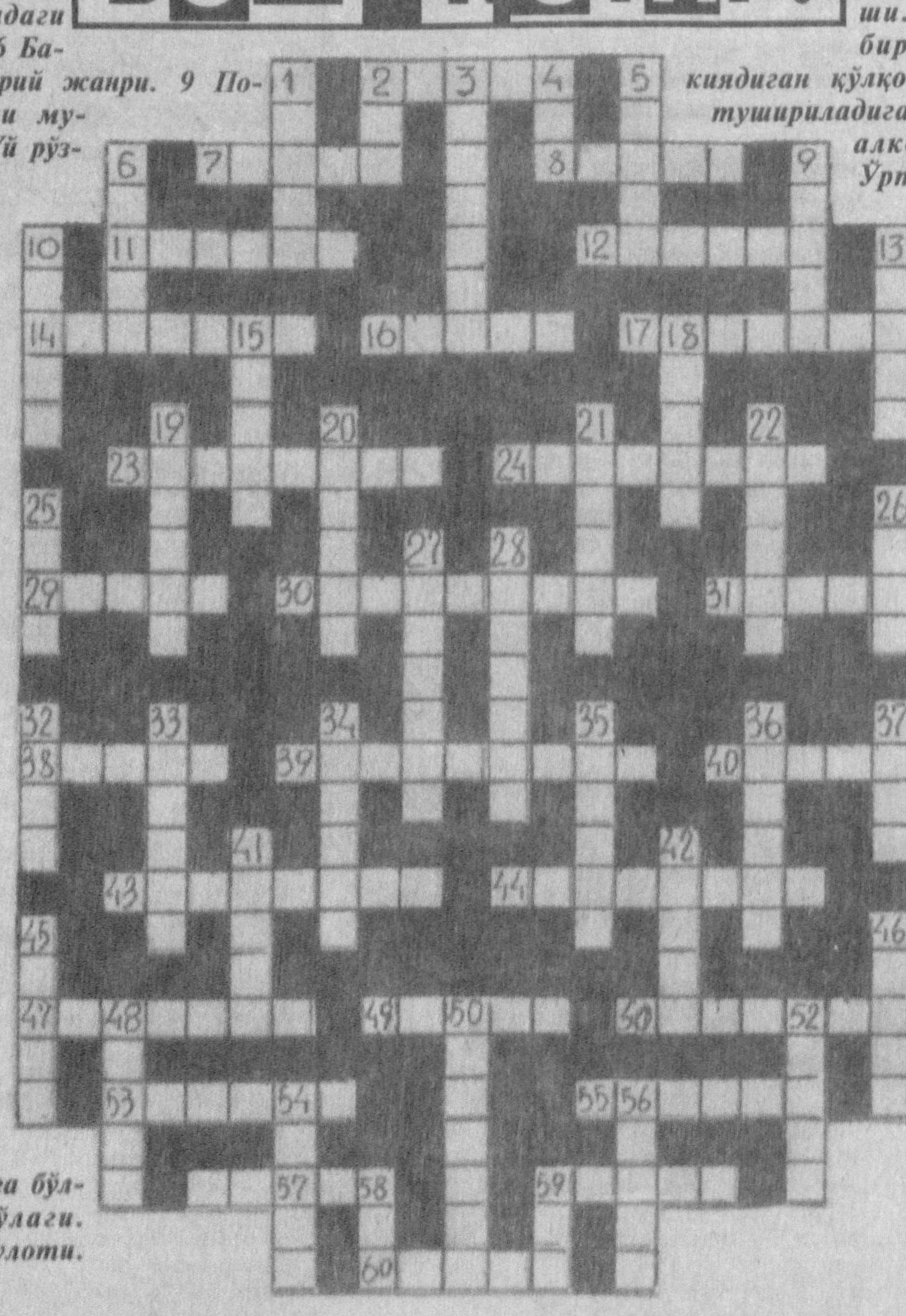

БЎЙИГА

1 Қуролли қоровул. 2 Кичик дарё. 3 Ўқув маскани. 4 Тожикистондаги район. 5 Пул бирлиги. 6 Бадиий адабиётнинг насрий жанри. 9 Полиз. 10 Сут эмизувчи мушуксимон ҳайвон. 13 Уй рўзғор буюми. 15 Юкни олиб кўтарадиган мослама. 18 Нон тури. 19 Қўй. 20 Ўзбекистон халқ артисти, исми. 21 Сайёра. 22 Мусобақа ғолибларига бериладиган мукофот. 25 Санъат тури. 26 Сон. 27 Шовул кислота тузлари. 28 Ўзбек классик адабиётининг улкан намоёндаларидан бири. 32 Эски мактабларда қизлар ўқитувчиси. 33 Баланд иншоат. 34 Ўт очар қурол. 35 Қизлар исми. 36 Шоли оқланганда синган гуруч. 37 Касб. 41 Асл метал. 42 Майда маъносини англатувчи қўшимча сўз бўлаги. 45 Ранг. 46 Сут маҳсулоти. 48 Сурхондарёдаги туман. 50 Транспорт тури. 52 Дарё. 54 Миллат. 56 Музикада ифода воситасига эга бўлган муайян куй бўлаги. 58 Озиқ-овқат маҳсулоти. 59 Улуғ зот.

ЭНИГА

2 Хамирли таом тури. 7 Даврани бошқарувчи киши. 8 Қадимда ер ўлчов бирлиги. 11 Нон ёпганда кийдиган қўлқоп. 12 Баландликдан сув тушириладиган мослама. 14 Заҳарли алколлоидлардан бири. 16 Ўртапишар узум нави. 17 Фамилия. 20 Оғриқсизлантирувчи модда, дори. 24 Мақтов сўз. 29 Келин олишда тўлов одат. 30 Яссавий кўмилган шаҳар. 31 Ғарбий Африкадаги давлат. 38 Менделеев даврий системасидаги кимёвий элемент. 39 Фамилия. 40 Ўрдаклар оиласига мансуб қуш. 43 Сон. 44 Фарғона водийсидаги шаҳар. 47 Томчи шаклида ҳосил бўлувчи намлик. 49 Ўлчов асбобларини даражаларини кўрсатувчи линейкаси. 51 Чиннигуллилар оиласига мансуб кўп йиллик ўт. 53 Аскар. 55 Пул бирлиги, АҚШ пули. 57 Сатурн сайёрасининг энг яқин йўлдоши. 59 Қўлда тўқилиб тўшаладиган мато. 60 Лентасимон ип.

Пайариқ тумани «Ғаллаорол» маҳалласи оқсоқоли, Яллабой НУРИДДИНОВ.

ОЛАМ-ТУРФА

ТОКИО ҲАМОН БИРИНЧИ ЎРИНДА

Британиядаги «Экономист интеллижен юнит» институти бошқа иқтисодий масалалар қатори ҳар йили дунёнинг турли шаҳарларидаги нарх-наволар ҳақидаги маълумотларни ҳам эълон қилиб туради.

Ўтган 2000 йилги натижаларга кўра энг қиммат шаҳар Токио экан. Иккинчи ўринда эса Осака шаҳри туради. Учинчи ўрин Югославиянинг пойтахти Белград бўлиб бу ердаги уруш туфайли нарх-наво анча кўтарилган. АҚШнинг пойтахти Нью-Йоркка еттинчи ўрин насиб этган. Европадаги энг қиммат шаҳар - Лондон. Пекин 16-ўринни эгаллаган. Россиянинг пойтахти Москва эса 33 ўринни эгаллаган.

ОҚ ХАЛАТЛИ ЖАЛЛОД

Англияда чиқадиган йирик газеталарнинг биринчи бетини Гарольд Шипман ишига оид материаллар эгаллай бошлади.

54 ёшни қоралаган оқ халатли жаллодни Британия суди 15 кишининг бевақт ўлимининг сабабчиси деб 15 карра умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилган эди. Мамлакат соғлиқни сақлаш вазирлигининг яқинда эълон қилган хабарича Шипман ўзи ишлаган Мангестрдаги Хайд шаҳарчасида 300 га яқин кишини у дунёга жўнатган деб гумон қилинмоқда.

Қари нафақахўрлар, фабрика ва заводларнинг кекса ишчилари, котибалар, уй бекалари ўз участка доктори бўлган Шипманга ўзгача меҳр ва ишонч билан қарар эдилар. У ҳам ўз пациентларига доимо хушмуомалада бўлар эди. Грипп ва оддий шамоллашга йўлиққан бу бечора беморлар Шипмандан даво истаб мурожаат қилганларида ўзлари эртага не қўйга тушишларини кўз олдига келтиришмаган ҳам эдилар.

Чунки ишонган докторлари улардан осонликча қутилиш йўлини қўллашини билишмаган эдилар. У чақирув бўйича қайси хонадонга борса, дарҳол бемордан анализ учун қон олиш зарурлигини айтиб, чемоданидан шприц олар ва қон олиш баҳонасида беморнинг томирига 30 миллиграмм диаморфин (бошқача айтганда героин) юборарди. Шу тариқа беморлар 5-15 минут ичида нормадан ортиқча дозировка қилинган эмлашдан у дунёга кетаверганлар. Шипман нима сабабдан бундай қилганлиги ҳақида судда лом-мим демаган.

ИНШО УЧУН ҚАМОҚҚА

Канадалик мактаб ўқувчиси ёзган иншоси учун 30 кун ўтириб чиқди.

Бунинг боиси ўқувчи ўз иншосида қандай қилиб мактабни портлатмоқчи бўлганини баён қилган эди. У иншосини синфда ўқиб бергач, унда қурбон қилиши лозим бўлган синфдошлари ва ўқитувчиларининг рўйхати борлиги, уйида эса бомба тайёрлаб қўйгани ҳақида миш-мишлар тарқалди.

Ёш ижодкорни судда ҳимоя қилган адвокатлари бола ўз иншосида бор-йўғи алам ўтказган синфдошлари ва ўқитувчиларига нисбатан норозилигини билдирганлигини исботлашга уриндилар. Полиция боланинг уйидан ҳеч қандай портловчи нарса топа олмаса ҳам бола қамоқда 30 кун ўтирди. Қамоқдан бўшаган боланинг уйига тез-тез қўнғироқ бўлиб турибди. Продюсер ва режиссёрлар шов-шувга сабаб бўлган иншо бўйича фильм яратмоқчи эканликларини маълум қилишмоқда.

MAHALLA га
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри
обуна бўлиш учун ҳеч қачон эрта ҳам, кеч ҳам деб ўйламанг.

MAHALLA
Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «МАҲАЛЛА» жамғармасининг нашри
Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Шуҳрат ЖАЛИЛОВ
Иброҳим РАҲИМ
Расул РАҲМОНОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари)
Рустам ҚОСИМОВ

Масъул котиб:
Аслиддин БЎРИЕВ
Навбатчи:
Олим БЕГАЛИЕВ
Саҳифаловчилар:
А. ЮЛДАШЕВ
Д. БЕКМУРОДОВА

Газета таҳририят компьютерида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди.
А-2, 2 босма тобоқ.
Буюртма Г-1037

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41.
Топширилди—20.30